

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes száma ára	6 "
Külföldre egy évre	8 " — "

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyiltér” rovatban
közlendő cikkek soronkint
10 kr. díjért közöltnének.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDÍ-VÁSÁRHELYT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:
Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDÍ-VÁSÁRHELYT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:
Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések hirdetmények, nyiltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

A magyar nemzet legnagyobb hibája.

(B.) Sokat korholnak, kedves nemzetem. Ténfild korholnak szeretetből; türelmetlenségük nem találja elég gyorsnak fejlődésedet, folyvást előbbre nőgat. Ellenségeid korholnak erényeidért, erős nemzeti érzelmeidért.

De én oltalmamba veszek mindkét vád ellenében. Mind a kettő igazságtalan. Egyiket sem érdemled meg egészen.

A jelen nemzedék, egyetlen egy tér kivételével, mindenütt lendületes tevékenységet kezd kifejteni. A régi közöny, lanyhaság tünedezik. A kultúra minden mesgyéjén élénk érdeklődés, pezsgő sürgés-forgás, sőt itt-ott tervszerű, öntudatos tevékenység mutatkozik. A művészet minden ágában bámulatos és gyors az emelkedés; igaz, hogy a közönség érdeklődése nem tart vele fokozatos lépést, de a régi idők teljes közönyéhez mérten itt is örvendtes lendületet látunk. Az irodalmi tevékenység is eléggé élénk és pezsgő. A kidölt régi nagyságok helyére nem támadtak ugyan hasonló nagyságu tehetségek, de a meglevő erők buzgalma sokat pótol, s ha nem is dicsekedhetünk ez idő szerint irodalmunk emelkedésével, de terjedését és gyarapodását el kell ismernünk. A hirlapirodalom terén pedig éppen oly gyors az emelkedés, a mi mindenkit

meglep. A köznevelés tervszerűen fejlődik s a közügyek iránt való érdeklődést a pezsgő és folyvást fejlődő élet bizonyítja. Az ipar és közgazdaság terén pedig éppen élénk a mozgalom.

Mindezt örömmel kell elismernünk; de van egy nagy baj. Közéletünk törekvésein és nyilvánulásaiban bizonyos világpolgárság kezd nyilatkozni, mely közönyt mutat vagy legalább negélyez a nemzetiség iránt. Hiányzik rajtuk a magyar jelleg. Tetszelegni kezdünk európai szivtelenséggel, s társadalmunkat és közéletünket kezdjük megfosztani magyar nemzeti sajátaságaiból.

S kis nemzetekre nézve, különösen olyanokra nézve, melyeknek külső-belső határait ellenséges népek körzik, ez végzetes, merész játék s oly betegség, mely, ha gyorsan elejét nem vesszük, igen könnyen halálössá válhatik.

Nemzeti érzésünk lanyhulni kezd, s a fajhoz való ragaszkodást, melynek első sorban köszönhetjük ezredéves nemzeti fennállásunkat, az európai kultúra színe vagy ürtügye alatt kezdjük naiv, már rég túlhaladott álláspontnak tekinteni.

Közel vagyunk hozzá, hogy zengzetes jelszavaknak essünk áldozatul.

Kevélykedünk és dicsekszünk „szabadelvűségünkkel” még ott is, a hol legnagyobb életérdekeink, állami állásunk, nyelvünk és nemzeti lételünk főrog kérdésében; a hol határozottan a

legmakacsabb konzervatívoknak kellene lennünk.

Ez a baj, itt van a veszedelem, ez a magyar nemzetnek ez idő szerint legnagyobb hibája.

Ezen kell segíteni minden áron és mindenek előtt! Szívós faji ragaszkodásra és erős nemzeti érzésre van szükség a magyarnak, ha ellenségei nyílt és akna-támadásainak s a kultúra mindenütt elnemzetietlenítő hatásának sikerrel akar ellentállani.

Nagyszerű, de rendkívül komoly és nehéz feladat jutott a jelen nemzedéknek!

Másodszor kell meghódítanunk saját hazánkat és pedig békés eszközökkel, a kultúra fegyvereivel.

De ez még csak egyik és könnyebb része a feladatnak.

Nehezebb a másik része: bevezetni Magyarországot a kultur- és jogállamok sorába, és pedig úgy, hogy az magyar maradjon s a nélkül, hogy a magyar elem állása az államban a legesekélyebb mértékben is meggyöngyössék.

Mit kell tennünk e kettős cél elérésére: elmondjuk közelebb.

Országgyűlés. Tizenkét napon át tartó vita után végre hétfőn eldöntötték a képviselőházban a főrendiházi reform-törvényjavaslat kérdését, s mondhatni, hogy a 67-iki telirati viták óta sohasem volt olyan fényes és nagy

közönsége képviselőháznak, mint e napon. Megtartatván a zárbeszédet, melyek többeket felszólalásra provokáltak, következett a szavazás, melynek eredménye az, hogy a törvényjavaslatot 76 szótöbbséggel a részletes tárgyalás alapjául elfogadták. — Kedden letárgyaltattak s el is fogadtattak a kereskedelmi miniszterium részére emelendő állampületeiről és a budapesti országos kiállítás céljaira adandó állami előlegről szóló törvényjavaslatok s még ekkor kezdetét vette a főrendiház reformjáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása is.

A községek és a megyei igazgatás reformjáról.

A múlt évben „Községek reformja” czim alatt kivonatossan közöltük volt a „Székelyföld” 72-ik számában Torontálmegye feliratát a megyei központosítás és így az önkormányzati rendszer megszüntetése tárgyában. Ezzel szemben Baranya megye is feliratot intézett a képviselőházhoz, melyet alább szintén közlünk minden kommentár nélkül egész terjedelmében.

Mélyen tisztelt képviselőház!

Fajlalommal olvastuk Torontálvármegye közönségének folyó évi május hó 12-én 738. szám alatt a közigazgatás reformálása czimén kelt s velünk közölt feliratában oly intézkedések kérését, melyek nézetünk szerint a megyei önkormányzatot nemcsak veszélyeztetik, de azt végeredményükben alapostul aláás-ák.

A mostani megyei önkormányzatra vonatkozólag, ennek üdvös kifejlését, működését gátló és megbénító némely észrevételeket bár nem helyeselve, mely megdöbbenéssel fogadtuk ama nézeteket, melyek szerint a

A nagy Duna mentén, szép Magyarországon:
Ott kis hegedűmben az én mennyországom!
Bíró Pál.

Két menyasszony.

Elbeszélés.

Irta: Kritsa Klára.

V.

(Vége.)

Ott ült mozdulatlanul, szeméi mereven bámultak a semmiségre.

Ő is miként a fésző rózsabimbó, mely a nap hő sugarainak érintésére szétárja kelyhét, megnyitá szívet az első szerelemre.

Szerette Jenőt ártatlan tiszta lelkének egész melegeivel s most, hogy feltárlt előtte a való, úgy tetszék neki, mintha a fény, mely eszményképét oly ragyogóvá tette, egyszerre kialudt volna és ez az irtóztató sötétség közepette hirtelen összeomlott volna.

Visszaemlékezett álmára, midőn eszményképét látta a feneketlen mélybe zuhanni. Az álom megvalósult, mert sötét feneketlen mélység az, mely őket elválasztja egymástól.

Ugy érezte, mintha egyszerre kitépődött volna szívéből a szeretett férfi képe, iszonyúan fájó ürt hagyva maga után. Arcát kezibe rejtve fuldokló zokogásban tört ki.

Ekkor az ajtón kopogtak, de ő nem hallá.

A „Székelyföld” tárczája.

Rácz Pali halálára.

Motto: „Elhullott a rezgő nyárfá aranyszínű levele.”

Népdal.

„... az élet
Egy összezsúfolt tánczterem,
Sürgő-forog, jó-megya-népség
Be és ki szünes-szüntelen.”

Arany János.

Ejnye, öreg drusza, azt az Árgyélusát!
Minek pászolta el a farsangi jussát?
Mikor egész világ a bolondját járja:
Akkor ül kigyelmed szent Mihály lovára?...

És bucsut sem véve a kompániától:
Mint szent Pál, megugrik a komédiából!...
Patvarba is, ez ám izetlen egy tempo!
Vig carneval közben bus „mori memento”!

Ej! nem így szoktuk volt eddig Pali bától...
Kifogyott volna tán már a vig nótából?...
Vagy mind elfeledte! egy maradt csak hátra,
A legeslegbusabb... az a „rezgő nyárfá”...

Bármint van, öregem, de már a' szent igaz:
Maradtál volna te s ment volna száz pimasz!
Csak föltámaszthatnánk! felejtven a tánczot:
Átbőjtölnek érted mind a két farsángot...

De be kellett húznod a nagy élet-nótát...
Ugyancsak... kikaptad a finálé módját:
Hogyan kell hegedű nélkül megrikatni...
A magyart, nemcsak a csárdásban ugratni!

„Hiába! hiába!”... suttog szellemajka...
Fa az ember-élet s mi levelek rajta;
Enyészet szelének bús fuvalatára
Le kell hullanunk a föld hideg porába!

„Tánczterem az élet”, muzsikus a sors itt.
Addig járjuk csak, míg a halál kiszólit;
Ő a nagy — rendező, a föld a — bálanya;
Fáradt gyermekeit álomba ringatja...

„Nem is a fát bánom én, ott az életet,
Csak azt a „száraz fát”, mely engem éltetett!
Kezem a sirban is megmozdul hangjára...
Szívemnek most is az minden vágya, álma...

Nincsen a panasza semmi másért okom...
Köröttem sek régi czimbora, hős rokon:
Patikárus, Csermák, Lavotta, Bihari,
Rózsavölgyi, Fátyol, Barna, meg Lisznai.

Petőfi most kérdi „szép Magyarországot”;
Thököli, Rákóczi szómt alig várják...
Látom, itt mennybensincs a magyarnak párja,
Itt is a legelső, legszentebb: hazája!

De mi hangot hallok itt, a magas mennyben!?
Hegedűszó volna? teljes lehetetlen!
A biz ott! szent Dávid huzza a szenteknek!
Jaj, futok, hadd szólok egy szót szent Péternek...

Megsugom: kérje az Uristent nevemben,
Hogy szállhatna vissza hegedűmbé lelkem!

közigazgatás, a megyei és községi önkormányzat némi származás arányának fenn tartásával, egy merev összpontosítás formái közé szorítottatnak.

Látjuk mi is a jelenséget az idegen nemzeteknél, hogy egyes kimagasló hatalmas egyéniségekben testesül meg az idő szerinti rendszerük; tapasztaljuk, hogy az egyéniségek a nemzetközi kérdésekben saját nemzetüknek, államuknak súlyt tudnak adni s hogy a hatalmi befolyást az elérhető fokig érvényesítik; de a történet utmutatása szerint tudjuk azt is, hogy az ily rendszer éppen mert csak egyes egyéniségek vállain nyugszik, azok letűnével mindig bonyodalmakat és veszélyt rejtő rázkódásokat szül; tudjuk, hogy e rendszer, az összpontosítás, mindenütt a polgári szabadság elnyomásával jár; de tudjuk, hogy különösen a magyar nemzetnek saját fenntartása, virulása a célja, mások ellen irányuló hatalmi politika azonban nem.

Ha a századok folyamában, akkor, mikor Magyarország mint önálló királyság ellenséges hatalmi törekvésekkel küzdött, soha az összpontosításra szükség nem volt, sőt erének kifejtését leginkább egy erőteljes, élénk, hamisítatlan, valódi önkormányzat által nyerte, annál kevésbé látjuk az összpontosítást most okoltnak, mikor azt sem külső megtámadások elleni diktatóri erőfeszítés, sem egyéb belélteti szükségesség nem követeli.

Nem követeli még az az általánosítás sem, hogy a parlamentarizmus az önkormányzattal meg nem fér; ezt a gyakorlati élet napokint megcáfolja, és még sikeresebben megcáfolhatná, ha a nemzet génuszából nem fakadó erőltetett helyzetek a megyei önkormányzatot meg nem zsidbasztották, aléltta nem tették volna.

Alkotmányunk minden módosulása az önkormányzatra, mint legszilárdabb, legmaradandóbb s legegyszerűsebb alapról, volt tekintve; a legutóbbi epochális törvényhozás, az 1848-iki is nemcsak hogy érintetlenül hagyta e százados elvet, hanem nyílt kifejezést is adott a III. törvényozó 26-ik §-ának eme szavaiban:

„Az ország minden törvényhatóságának eddigi törvényes hatósága ezen túl is teljes épségében fenntartandó.”

Hogy a XVI-ik törvényozókban alkotmányosság védőbástyájának nevezett megyei szervezetnek a közszabadsággal leendő összhangzásba hozatala az 1871. évi 42-ik t. cz. által ugy eszközöltetett, miszerint az önkormányzat teljes épsége megconskittatott; hogy utóbbi törvény rést nyitott annak az áramlatnak, mely a törvényhatóságokat egyszerű közegekké kívánja sülyeszteni; hogy a 48-ik szellemétől eltérő parlamentarizmus a hasonlóképp népképviselőten nyugvó municipalizmussal együttes, a nemzet génuszá-

nak, történeti fejlődésének megfelelő s egy mást kiegészítő hatalmas irányymá fejlődni nem tudott: az nem a megyék önkormányzatában, sem ennek a parlamenttel, a felelős kormányval való állítólagos, de be nem bizonyult összeférhetlenségében rejlik, hanem abban a törekvésben, hogy egy rendszer adassék a nemzetre, mely őt történeti missziójának elfelejtésére nevelje.

E történeti misszió: minden más jogok tekintetben és saját szabadságának fenntartása, nemcsak annak a szabadságnak fenntartása, mely a népképviselők működésében nyilvánul, hanem annak a közéleti, ugy szólván mindennapos szabadságnak akadály nélküli élvezete, mely minden józan reformmal, minden valódi kultúrátörökkel, minden szükséges haladással megfér, csak egy gépies centralizált bürokráciával nem, a mint ezt a Caesarok idejétől kezdve napjainkig a népek szenvedései bizonyítják.

Halljuk Torontál vármegye feliratában az összpontosítási rendszer kopogtatását várunk kapuján, nem hogy bennünket kiostromoljon, mert kellő lélekkel az összes törvényhatóságok atyafiságos, erős összetartása az ostromot könnyen megghusítja, hanem hogy indolenciánkban, gondatlanságunkban önnönmagunk nyissunk neki ajtót.

Részünkről nem akarunk az indolencia hibájába esni, hanem fennhangoztatjuk abbéli jogunkat, hogy szabad törvényes gyűlésekben, helyes törvények utmutatása, de a haszaszeretet sugallatai szerint mi magunk intézzük ügyeinket s hogy az országos dolgokban is, mint eddig, szabad véleményt nyilváníthassunk, kérvényezési, felirati és levelezési jogainkat gyakorolhassuk.

A leghatározottabban ellent mondunk a rendszernek, mely az általunk választott tisztviselők félretételével, a sokféle érdekek befolyása fölött nem álló központi hatalom által kinevezett közegekkel kíván bennünket a bürokratizmus állítólagos rendszeretébe burkolt átkokkal, zaklatásokkal sújtani.

Nem osztozhatunk abban a felfogásban sem, hogy az önkormányzati testületek megmaradjanak, de a tisztviselők kinevezésének.

Mi több biztosítékot találunk az egész törvényes közönség hozzájárulásával választott, nyilvános ellenőrzés alatt álló tisztviselőinkben, mint egy átkos oligarchia befolyásával kinevezett s ezután folytonosan befolyásolt közegekben; mi gondolkozó, velünk érző és meggyőződésüket is szabadon nyilvánító tisztviselőink által kívánunk igazgattatni s nem bürokratikus közegek vaspálcái alatt görnyedni, mikről Jókai 1869-ben elmondta: „A miniszter az eléje tolakodó anyagból éppen a leghasznavehetetlenebbeket fogja legberekomendáltabbaknak találni” s hogy: „Azon nepotizmus, melylyel ... a

sokat bevádolt tisztikar vádoltatik, meg fogja találni a miniszteri szobák kilincset is.”

„Balítélet, hogy minden, a mi a választásból ered, rossz; minden, mit kegyelem osztogat, jó” — mondá hazánk egy másik nagy fia.

A megindított mozgalomban mi is szavunkat kívánjuk emelni s a mélyen tisztelt Képviselőház magas színe előtt bizonyítékát adni, hogy az önkormányzat megszüntetését, megconskítását mi nem a haladás, a reform hangzatos szavaival kendőzött szükségének, hanem oly csapásnak tartjuk, mely a nemzetet egy tulhajtott szervezet által ideig-óráig cselekvésre képessé fogja tenni, hanem a központi hatalmi forrás elapadtával a tehetetlenség állapotába fogja sülyeszteni.

(Folytatása következik.)

Felhívás

Csik-Szereda, Csik-Somlyó, Csik-Zsögöd és Csik-Taplocza összes lakóihoz.

Korunk intő szava, a nyilvánuló közohaj és a felebaráti kötelesség érzete bátorít egy ily intézmény létesítésének kezdeményezését, mely városunkban — Csikmegye központján — és vidékén maig is hiányzik, pedig egyike volna a legjótékonyabb és legszükségesebb egyesületeknek, de melynek létesítése ma már erkölcsi kötelességévé vált minden valamire való városnak, községnek s mindazoknak, kik embertársaik anyagi jobbtlétének elősegítését lelki nyugalmat is szülő nemes cselekedetnek ismerik.

Ezen halaszthatlannak bizonyult s már oly sokszor szükségessé vált intézmény egy rendszeresített tűzoltó-egyesület megalakítása volna, melynek létesíthetése s fenntartatása kérdésében alattirtak hazafias tisztelettel és bizalommal hívjuk föl a fennirt négy község minden állasu és foglalkozásu lakóját, kik hasznosnak és szükségesnek látják s ohajtják a tűzoltó-egylet megalakítását, hogy sziveskedjenek vasárnap folyó 1885. évi márczius 1-én napján délután 2 órakor Csik-Szeredában a „Csillag” vendéglő nagytermében tartandó első s esetleg alakuló nagygyűlésen megjelenni s ott ez egyesület megalakításához szöval és tettel hozzá járulni!

Nem birjuk elhinni, hogy lenne oly lakója megyénknek négy községének, ki nem a legnagyobb hazafias készséggel kívánna segédkeztet nyújtani egy ily nemes és hasznos irányu testület megalakításához, mely kellően felszerelve s begyakorolva mindig lenne készen az esetleg felmerülhető tűzvész és natan más elemi csapás kitörésénél, hol rendszerrel és egyesült erővel arra törekedjék, hogy a fenyegető pusztító elemet elfojtsa,

megszüntesse s ugy az egyesek, mint az összes lakosság vagyonát megmentsé, biztonságunk, nyugalomunk fölött örködjék s minden időben gyors segítségünkre lehessen!

Kinek nem szorul el keble, ha látja, hogy maga vagy embertársának annyi küzdelmek árán szerzett vagyonát a féktelen elem teszi semmivé, pusztítja el? Hogy ennek erélyesen állhassuk utját: Isten nevében alakítsuk meg a tűzoltó-egyletet!

Kinek ne volna édes a tudat, a nemes éremény, hogy ha vésztlől körülvev embertársának segédkeztet nyujthat! Hogy önmagunkat is nyugtassuk meg jó cselekedeteink által: Isten segélyével alakítsuk meg a tűzoltó-egyletet!

Kelt Csik-Szeredában, 1885. febr. 20.

Becze Antal. Lázár Domokos. Erőss Elek. Orbán János. T. Nagy Imre. Deák Ignác. Szopos Elek rézműves. Nagy István asztalos. Madár Mihály. Ráduly Elek. Kadersavak János. Baksti Gáspár. Szopos József. Jakab Lajos. Lakatos Felix. Szabó Lajos kny. Albert Elek. Darvas Béla. Dósa Gábor. Ferencz János. Szopos Albert. Ifj. Dávid János. Hajnó József. Bőjte Sándor. Wellman Sámuel. Sprencz György. Pototzky Kristóf. Száva Lukács. Id. Pototzky Gergely. Ifj. Erőss Antal. Szentkovits Emánuel. Szűts Ignác. Czikó Sándor. Bokross Endre. Antal József. Gál József. Pototzky Alajos. Szabó Miklós. Leicht Károly. Szopos Domokos. Fábrtius János. Csödő István. Sárossy Antal. Kovács Ferencz. Dózi József. Kovács Zsigmond. Bíró János. Hajnó József. Szopos Balázs. Romfeld Felix. Szopos Imre. Szabó János. Szőke Pál, néviroja N. I. Kalamár András. Id. Pál István.

Külömfélék.

— Felhívás. Felhívom a t. levelező közönség figyelmét arra, hogy a postahivatal esti 6 órai zárása után közönséges leveleit, levelező lapjait a hivatal előtti gyűjtő-szekrénybe bizvást dobhatja, mivel azok éjjeli 11 órakor onnan továbbittatnak. Cs. Szereda, 1885 febr. 23. Bándi Imre postafőnök.

— Időjárás Háromszéken. Nem hiába tartja a székely ember, hogy a farkas nem eszi meg a telet; sohasem kell attól tartanunk hogy a mi 6 hónapos telünk ki nem telik. Az enyhe februári napok után kaptunk hideg telet. A mi időjárásunk intőzése, a nagyhatalmu Nemere, megcsokálva az emberek sopánkodását, előtirt hegyei közül, nekifeküdt a háromszéki rónának, a fekete földet fehér lepellel vonta be, s aztán mindent fagygyal, jéggel borítva, visszavonult hegyei közé. Ezen évszak alatt ez a harmadik tél, s nov. közepétől kezdve hőmérsékletünk 10 fok meleg és 18 fok hideg között váltakozott. Tehát február végén, midőn más helyeken készülnek a tavaszhoz, mi beléptünk az új télbe.

A halott már ott feküdt a ravatalon menyasszonyi öltözékében, senki más nem volt jelen, csak Viktor, ki a ravatal szélére borulva, tompa fájdalomba volt merülve.

Jolán hozzá lépett s gyöngéden vállát érinté. Viktor összeresztett, felemelé fejét s szemei mély fájdalommal tapadtak Jolánra, kin még mindig menyasszonyi öltözékében volt.

— Viktor! — így szólt Jolán, elővéve a levelet — ezt átadom önnek, majd ha elolvasta, mindent meg fog tudni, de előbb imádkozunk a szerencsétlenért, hogy legyen irgalommal iránta a jó Isten, ki legnagyobb bűnül az öngyilkosságot tekint.

S az elhagyott menyasszony és vőlegény térdre borultak és hő fohászt küldének az egek Urához.

Aztán Jolán a ravatalhoz lépett, a halott arczára tekintett s szívzaggató hangon így szólott:

— Te én miattam lettél a halál menyasszonya, én pedig a Jézus menyasszonya akarok lenni. Igen! igen! el a szent falak közé! ott béke s nyugalom honol, ott némileg tán jóvá tehetem Isten előtt a bűnt, melynek, öntudatlanul bár, okozója valék! Esküszöm, oh, megfeszített üdvözítő Jézusom, hogy egész életemet neked fogom szentelni! — kezét ég felé emelte — a te menyasszonyod leszek és másé soha!... soha!...

midőn megtudám, hogy mily szép szavakba képes burkolni aljas gondolatait, midőn értesemre jött megcsalásom, mit éreztem akkor, midőn vele házunknál találkoztam kelle s a közönyösség álarcza alá rejttem lelkem felháborodását, mit éreztem akkor, midőn Viktor bevallá irántam végtelen szerelmét, mindezt leírni képtelen vagyok; legyen elég annyi, hogy a mily mérvben nőtt Viktor iránti szeretetem és becsülésem, ép oly mérvben fokozódott Jenő iránti gyűlöletem. „Igyekeztem fátyolt, a feledés fátyolát borítani a mult s hő ohajtásom volt Viktor a legboldogabb emberré tenni.

„Végtelenül fájt lelkemnek látni téged, elmerülve a ragyogó csalfa álomba, sokszor fel akartalak ébresztetni, de nem volt bátorságom hozzá. Most már felébredtél nemde? most előttem áll a való egész utálatosságában.

„Szegény ártatlan gyermek!... „Oh a multat jóvá tenni nem áll hatalmamban!... Ez a gondolat üzött ide most menyegzőnket megelőző estén, hogy elvonulva a vendégektől, itt, kis szobánkban, e sorokban adjak kifejezést kétségbeeséseimnek.

„Itt van néhány nap óta keblemben rejtve a méreggel telt üvegcsé, magamnál hordom, hogy a melyik pillanatban elég bátorságom lesz kiüríteni, rögtön tehessem meg, nehogy bátorságom a másik pillanatban elhagyjon.

„Oh hányszor emelém márajkaimhoz, de gyáva vagyok!... Ragaszkodom az élethez, mely boldogsággal kecsegtet és iktózik

az élettől, mert a multnak réme áll a boldog jövő elé!... Meg kell hálnom!...

„Kérd, hogy mi születte bennem a halál gondolatát, menyegzőnk előtt néhány nappal, holott előtte feledni akartam a multat?

„Elmondom azt is.

„Viktor a napokban elragadtatva ölelt szívéhez, homlokunk csókol s szelid szemét rám függesztve, így szólt:

„— Oly boldog vagyok, milyen halandó csak a földön lehet! Boldog vagyok! mert bírom egy tiszta ártatlan lény első szerelmét!

„E szavakra megrázkódtam és arcomat keblem rejtém. Ekkor fogamzott meg agyamban e kétségbeesett gondolat: meg kell hálnom!

„Igen, mert nem vagyok az a tiszta ártatlan lény, a minőt Viktor bennem hisz... mert kiolvastam Viktornak szelid kék szemeiből, hogy kész volna inkább szívét kizakítani kebleből, sem hogy tudva nevére tenne olyat, kinek multját csak lehetőszerű folt homályosítja...

„Oh iszonyu kétségbeesett helyzet, melyből menedéket csak a halálban kereshetek!

„Egyik perczben elhatározom magamat, feltárni előtte mindent, ha megsszánna engem, a szegény elcsábított leányt s elfeledné a multat, aztán midőn közelében vagyok s szemeihez tekintek, bátorságom oda van, ajkam képtelen kimondani a valót, hisz el nem tudnám viselni e nemes férfiú megvetését.

„Élet és halál közt lebegek, mindkettő iszonyattal tölt el... Melyiket választom? mert középutat nem találok...

„Oh kinteljes állapot!...

„Nem, nincs erőm kiüríteni e halált-hozó italt!... Talán az utolsó percz dönteni fog... akkor talán elválk sorsom... „Istenem! vajjon holnap szent oltárod előtt el fogja-e ajkam rebegni a „holtomiglan“-t, vagy szent színed előtt térdelve fogom remegve várni ítéletedet?!

„Oh légy irgalommal irántam Istenem!...

„Ha képes leszek végrehajtani sötét tervemet, ugy drága Jolán, mond Viktornak, hogy bocsásson meg a keserűségért, melyet okoztam; mond, hogy nem tartottam magamat méltónak hozzá!

„Kedves jó bátyámat és Irmát is engeszteld ki a bánatért, mely gyászos végem miatt éri őket.

„Te is bocsáss meg szegény gyermek, hisz ártatlan lelkednek okozom talán a legiszonyabb fájdalmat!... Imádkozzál értem, mert Isten a tiszta lelked imáját meghallgatja!

„Isten véleletek örökre!

Berta“.

Szegény Berta! ő már leszámolt az élettel! És Jolán? Az ő agyában, míg e gyász sorokat olvasta, egy megváltozhatlan elhatározás érelődött meg, keblebe rejté a levelet s e perczben töle nem várható szilárd léptekkel a salonba, a gyászeset színhelyére ment.

— **A borszék-o-toplozai hadászati ut építési munkája** Ernst Pál vállalkozó segesvári lakostól a m. kir. közmunka- és közlekedési minisztérium határozata folytán elvétellett és árlejtés útján más vállalkozónak fog kiadatni. A versenytárgyalás értesülésünk szerint folyó évi márczius hó 21-én fog a csikmegyei m. kir. építészeti hivatalnál megtartatni, melyről a hirdetmény kibocsátása alkalmával részletesebben megemlékezünk.

— **Brassóban** múlt vasárnap, e hó 22-én, népgyűlés tartatott az Erdélyi magyar közművelődési egyesület érdekében. Az alakulást vezető bizottság ugyanis Kolozsvárrt ki akarván terjeszteni az egyesület hatáskörét az egész erdélyi részekre, felhívásokat küldött szét, minden megye és városba. Ezek legnagyobb része törvényhatóságilag tárgyalta az ügyet s határozta el résztvenni; de Brassóban ily alakban szó se lehetett az ügy megtestesítéséről. Így történt azután, hogy népgyűlés elé került a dolog, a mely azután hivatva volt dönteni ama kérdés fellett: vajjon szükségesnek látja-e a Brassóban és vidékén lakó magyarság az egyesület létrejövését és akarja-e a Kolozsvárrt 1885. márczius 15-én tartandó alakuló közgyűlésen képviseltetni magát. A népgyűlés elnöke volt Harmath Lajos ügyvéd, jegyző Göllner Károly fog. tanár. Első szónok volt dr. Kádbdebó Ferencz ügyvéd, ki előadta a czélt, melyet kitűz az egyesület, a módokat, melyekkel elérni óhajta, és hogy mennyire szükséges az egyet. Orbán Ferencz plg. isk. igazgató szintén ily irányban szölet. Móor Gyula f. ev. lelkész, Felszeghi L. mérnök, Baráczy S. fog. tanár, Verzár Lukács kereskedő s végül az egész ügy egyik nevezetes vezérfia dr. Weisz Ignác ügyvéd szóltak pártolól. A népgyűlés ezek után egyhangulag, nagy lelkesedéssel kimondta, hogy képviselteti magát a márczius 15-iki ülésen s hogy az egyesület felállítására szükséges s mindjárt az aláírási ivekre fel is jegyezte magát minden jelenlevő.

— **Gyászhir.** A marosszéki és marosvásárhelyi 1849/49-ki honvédegylet megdőbbsent kebellet tudatja felejtethetetlen buzgó és munkás elnökének, szeretve tisztelt bajtársának, volt honvéd huszár százados Borosnyay Pálnak folyó hó 24-én, szélhűdés folytán bekövetkezett gyászos halálát életének 71-ik évében. Boldogult bajtársunk, mint 1848/49-ki honvéd, nemcsak a csataterén küzdött nemzetünk letéért, magyar hazánk szabadságáért, hanem azután is polgári pályán, és mint 1867-ben megalakult egyetünk megválasztott elnöke folytonosan, csüggedetlen és hiven mind végig nem szűnt meg a hazája javát, s az 1848/49-iki honvédségnek a nemzet előtt örökre kiérdemelt erkölcsi példányának és annak rokkantjai, inségbé jutott tagjai országos segélyezhetési nemes

Tovább nem beszélhetett, ereje — mely mostanig fentartá — elhagyta s ajultan rogyott Viktor karjai közé.

Négy hétre az elmondott szomorú esemény után egy elmebeteg ifjut szállítottak a nagyszebeni tébolydába. Betegsége abban nyilvánult, hogy futni akart s kezét mind-egyre szeméire szorítva, rémülten ezt kiáltotta:

— Távolítsák el előlem, őt, a halott menyasszonyt, mert látása oly irozató!

Hiszem, hogy ha nem mondanám is, tudja a kedves olvasó, hogy e szerencsétlen nem más, mint Jenő.

Ugyane napon, az említett városban, az Orsolya-szüzek templomában szomorú ünnepélyes szertartás ment végbe: ifjú leány térdelt az Ur oltára előtt, örök hűséget esküdve a megváltó Jézus Krisztusnak.

Az orgona mélabús hangjai közé egy nő halk zokogása vegyült. Irma siratta szeretett nővérét, Jolánt, ki e világra nézve meghalt.

Viktor más törvényszékhez leendő áthelyezését kérte, és mihielyt ezt megnyerte, azonnal örök istenhozzádot mondott a városnak, hol szívét oly kimondhatatlan gyász érte.

ügyét munkálni, elősegíteni. A miről többek közt tanuskodik az ő vezető elnöksége alatt létrejött, felállított és 1880. év okt. 17-én leplezett, nemzeti ereklyeként átadott Bem-szobor. A halál szele a szélhűdés is éppen ezen országos honvéd segély intézmények érdemében f. hó 20-án megtörtött és általa odaadással vezetett gyűlésünk folyamában érte utól, vette el testi erejét és azután nem sokára oltotta ki nemes életét. Hült tetemei folyó hó 26-án d. u. 3 órákor fognak lakásáról az ev. ref. temetőbe kísértetni. Béke poraira! Marosvásárhelyt, 1885. feb. 25.

— **A „Bukaresti Magyar Társulat”** folyó évi február 15-én tartotta 28-ik évi alapítási ünnepélyét. Az ünnepély — mint a „Bukaresti Kozlony” írja — igen fényesen sikerült; annyian vettek részt benne, hogy ily látogatott estélyre a társulat legrégibb tagjai sem emlékeznek. Az ünnepélyt a bukaresti magyar dalárda nyitotta meg a „Hymnus” eléneklésével. Ezután szavalatok következtek, továbbá Bartalus J. elnök alkalmi beszéde. Az elnök, a társulat jelen helyzetét rajzolva, örömmel jelenté ki, hogy a társulat jelenleg oly helyet foglal el, melylyel a tagok teljesen meg lehetnek elégedve. Az elnök beszéde után a műkedvelők „Szíget a szárazon” című egyfelvonásos vigjátékot adták elő szép sikerrel. Az előadás után kedélyes tánczvigalom következett, mely tartott egész reggelig.

— **Ritka házasság.** Különös házasságra lépett pápai engedéllyel egyik vidéki városban egy előkelő fiatal ember. A boldog menyasszony nem volt más, mint anyai nagynénje, úgy, hogy a vőlegénynek a saját édes anyja sógornője s nagyatyja és nagyanyja ipa és napa is.

— **Nagymennyiségű dynamit lefoglalása.** A londoni rendőrség közelebb Harrow Roadban, London nyugoti végén, jelentékeny fogást tett. Pár héttel a mult karácsony előtt az épület földszinti részét bolthelyiségül bérelte ki bizonyos egyéniség, ki ott könyvkereskedést rendezett be. A bérlet csak nagy ritkán látták s a bolt rendszeren egy férfi őrizete alatt állt, ki a szomszédok állítása szerint yankee-nek látszott s erős amerikai kiejtéssel beszélt. A könyves bolt megnyitása alkalmával általános volt a meglepetés a vállalat fölött; mert mindenki látta, hogy az üzlet nem lehet jövedelmező ebben a városrészben. A két egyén azonban körülbelül karácsony óta a könyvek hátrahagyásával s a boltbér megfizetése nélkül eltűnt. Közelebb a háztulajdonos behatolt a bolthelyiségbe, hol nagymennyiségű dynamitot s dynamitgyártásra szolgáló készülékeket fedezett föl. A londoni rendőrség igen tartózkodó ebben az ügyben.

— **Nyilvános számadás.** A gyergyószentmiklósi önkéntes tüzoltó-egylet által saját pénztára javára folyó hó 1-én rendezett zártkörű és ugyanazon hó 5-én rendezett népies tánczestélyek jövedelméről: A zártkörű tánczestély összes bevétele 165 frt, összes kiadás 87 frt 34 kr; tiszta jövedelem 77 frt 66 kr. A népies tánczestély összes bevétele 50 frt 91 kr, kiadása 27 frt 47 kr; tiszta jövedelem 23 frt 44 kr. Mindkét tánczestélynek összes tiszta jövedelme 101 frt 10 kr. Felülfizettek a zártkörű tánczestély alkalmával: Czifra Mihály ur 1 frt. Laurencz János ur 1 frt. Kölonthe József ur 1 frt. Benkö Pál ur 1 frt. Krisztián Antal ur 1 frt. Benedek György örnagy ur 1 frt. Dr. Fejér Dávid ur 1 frt. Balázs Mihályné urasszony 1 frt 50 kr. Mardirosz Kristóf ur 50 krt. A népies tánczestély alkalmával: Kiss Antal ezredes ur 1 frt. Genci Alajos ur 1 frt. Fereneci Károly plebános ur 1 frt. Fischer Nándor ur 25 kr. Merza Kristóf ur 50 kr. Orel Máté ur 50 kr. Ifj. Tiltscher Ede ur 25 kr. Drótos János ur 15 kr. Orel Dezső ur 15 kr. Havas Jakab ur 25 kr. Simon Ede ur 75 kr. Kunecz Kornél isk. igazgató ur 05 kr. Zonda Vincze s. lelkész ur 35 kr. Roth Mihály ur 75 kr. Lázár Menyhért ur 75 kr. Römer Gyula ur 50 kr. Heppé Lipót polg. isk. tanár ur 05 kr. Mely nagylelkű adományaitkért fogadják a t. felülfizetők az egylet nevében a nyilvánosság terén is hálás köszönetünket Gyergyó-Szentmiklóson, 1885. február 19-kén tartott parancsnoksági gyűlés megbízásából: Lázár Menyhért főparancsnok. Ifj. Puskás Lajos titkár.

Nyilvános köszönet.

Miután mindazon szívességeket és halára kötelező részvétet, a melyet a mindenható megmásíthatatlan akarattól már csak néhai Molnár Dénes városi kapitánynak folyó hó 24-én végbement temetése alkalmával Kézdi-Vásárhely város közönsége a halott és így családja iránt is tanusított, előszóval minden egyesnek megköszönni képesek nem lehetünk: azért azt tőlünk telhetőleg e helyen igyekszünk megtenni.

A tek. városi tanács, a képviselő-testület, valamint az összes ipar-testületek a néhai iránti ragaszkodásuk, szeretetük azon fényes tanujeléről, hogy a testnek a lakástól a sirig való szállítást saját személyeik által ohajtották teljesíteni és teljesítették is; az igen tisztelt dalkör szünetén azon szívességet, hogy minden előleges felkérésünk nélkül gyönyörtien összhangzó gyászdalaival a végső isteni tisztelet díszét emelni sziveskedett; a magyar kir. honvéd tisztí kar, kir. törvényszék, kir. járásbírósg, kir. pénzügybírósg, szolgabírói hivatal, az összes ipar-testületek, e nemes város lakossága tömeges megjelenésük és számtalan módon tanusított mély részvétükért és végül a helyi zenekar szintén előleges tudtunkon kívüli megjelenése és közreműködéséért fogadják hálás köszönetünk nyilvánítását.

A minden irányban tanusított részvét, ha nem tudhatta is begyógyítani azon mély sebeket, melyeket a megrendítő halál sziveinkbe vágott, de mindenesetre enyhítő balzsamként hatott a fájdalom mérséklésére. Az egyes örök halára kötelezett jelenségek kedves emlékeit pedig oly mélyen vésődtek sziveinkbe, hogy azokat onnan még a mindent megemléstől idő is csak sziveink végmegemléstisével tudhatja majd kitörölni.

Kézdi-Vásárhely, 1885. febr. 27.

Örök halára kötelezett

tisztelettel

Özv. Molnár Dénesné.

Kovács Ferenczné.

Molnár Józsiás.

KÖZGAZDASÁG.

A magkereskedés mezőgazdasági fontossága.

(Vége.)

A Mauthner czégnek a fővárosban nagy raktárai vannak, hol a kezelés észszerű alapokon szervezetett. Elkülönítve kezeltetnek természetesen a legnagyobb gondosságot igénylő és tömegesebb gazdasági magvak, egészen külön pedig a konyhakerti, erdei és virágmagvak, melyeknél a figyelem inkább a végtelenségig vitt rendbentartásra van irányozva.

A gazdasági magvak négy óriási földszinti raktárhelyiségben és egy egész épület e czélra alkalma an szerkesztett padlász-helyiségeiben tartatnak, illetőleg kezeltetnek, szakszerű vezetés és külön a magkezelés szakmájában jártas raktári munkások által. Mint jellemző tényit emlitjük fel pl., hogy a gazdasági magvak raktári osztályában egy, 12 év óta alkalmazott stájer származásu közeget találunk, ki a magkezelés szakszerű ismereteivel felruházva, valóban meglepő gondot tart a czég ezen fontos üzleti ágában. A gazdasági magvak osztályában a Mauthner-czég speciálításai: a heremagvak és a répmagvak, melyek kezeléséről tapasztalásainkat érdemesnek tartjuk kissé tüzetesebben előadni.

A herefélék legfontosabbika: a luczerna, amint a termelőktől a raktárakba szállítatik, legtöbb kézzel való szítálás által tisztítatik meg a durvább gyommagvaktól, ezután külön e czélra alkalmas szerkezettel ellátott roppant erős szélltel működő gépen szabadítatik meg az éretlen, vagy túlérett, ugyszintén a könnyebb gyommagvaktól, végül egy gyönyörtü szerkezetű, eddig nálunk nem is látott svájcezi hererostán, melyet két ember hajt, s mely tisztító szerkezettel, szítákkal s külön arankarostával van ellátva, a luczernát végleg megtisztítja s így állittatik elő a granatirozott arankamentes, első osztályu here, mely a czégnek egyik elsőrangú terméke. A czég egyrészt eredeti francia magot hoz be provencei termelőktől, de teljesen ugyanilyen minütiosus kezelés alá veszi a belföldön termelt luczernát is, melynek első minősége semmiben sem áll a francia mögött tisztaság tekintetében, a franczia mag csak nagysága által mulja azt elül.

A luczerna ilyen kezelés mellett, 100 kilós dupla zsákokban raktároztatik, külön a minőségek szerint, számozva és jeggyel el látva. Láttuk a rendkívül tisztán tartott luczerna-raktárt, melyben elkülönítve áll most 400 mm. francia, 500 mm. magyar luczerna, továbbá 600 mm. veres lóhere, mely utóbbi teljesen hasonló systema szerint tisztítottik, mint a luczerna.

Egy másik raktárban állnak a fűmagvak, köztük mint kitűnő fűmagkeverék anyaga a komlóhere, melyről említésre méltó, hogy főleg egyes vidéki magkereskedők ezt szokták keverni a luczernával azért, mert a komlóhere vagy 50 frrtal olcsóbb, mint ez s mert a keverékben majdnem lehetetlen szemmel megkülönböztetni egyiket a másiktól. Persze a gazda, aki luczernát vesz és abban komlóherét vet, kétségtelenül kárt szenved, mert ha magában a komlóherét közepes gyakarlottsággal bíró gazda nem is fogja luczernának vagy vörös herének nézni, de a luczerna közé keverten benne különbséget tenni, ahhoz már sok tapasztalat és gyakorlati ismeret szükséges, amit ritka esetben egyesít épen a gazda, ki a magisméből a kelletinél többet nem igen szokott elajátítani.

A fűmagvak említett raktári osztályában láttuk a csupa I. minőségű réti herét, biborherét, svédherét, stb., melyek tulnyomólag franciaországi, svéd és sileziai termelőktől származnak s melyek kezelése megegyező azzal, melyet a herefélék első raktári osztályáról említettünk.

Ismét külön raktárban kezeltetnek a diversa gazd. magvak: somkóró, czukorczirok, angol rayfü — ez utóbbit a czég eredeti angol bushel mértékkel veszi és ellenőrzi súlyára nézve, továbbá sójabab, melyből épen látogatásunk alkalmával raktak fel egy 50 mm. szállitmányt Franciaországba való kivitelle, végül a különböző tengerifélék, köztük az eredeti amerikaiak, melyek meghonosításával a czég előszeretettel foglalkozik.

A tágas és szellős padlász-helyiségekben állanak a buza-félék, köztük a Champlain, mely a czég legzebb fajtája, továbbá mohar, gombroka és mintegy 1700 mm. répmag, mely, mint említők, a czégnek főspecziálitása, általa terjedt el különösen az oberndorfi takarmányrépa is hazánkban, melyet eredeti termelő hazájából még ma is nagy mennyiségben hozat be.

Az tűzlet főága a valódi, eredeti magvak forgalomba hozatala, melylyel tapasztalása szerint többet használ, mint az eredeti utántermelt maggal. A fogyasztási piacok tekintetében is figyelemre méltó a Mauthner-czég azon vívmánya, hogy a főfogyasztási területen, Magyarországon kívül pl. Románia és Szerbia gazdasági iskoláinak ő szállítja magszükségletüket, hogy Magyarországból magvakat exportál Azsiába, Ausztráliába, Braziliába s Yawa szigetére (curiosumként emlitjük fel, hogy 2 évvel ezelőtt egy magyar fajta tehén is küldött Yawaba az ottani kormányzóknak, ki csak a szállitást vagy 1200 frtot fizetett), de a külföldi fogyasztó területe a czégnek Ausztria, Silezia, Csehország és Galiczia, mely országokba tetemes kiviteli üzletet folytat.

Ez az általános képe ama benyomásoknak, melyeket a Mauthner-czég üzletének kiterjedéséről alkalmunk volt szerezni.

«Ha ocsut veltz, gazt aratsz». Ez a czég bejegyzett védjegye, melyet csak úgy vászthatott magának, ha valóban a tisztaság üzletének lelke. Kívánjuk ezen szép lendületnek indult vállalatnak, hogy hiven az általa választott jelszóhoz, hazánk mezőgazdaságának hasznos szolgálatokat tegyen.

„F. M.”

Körrendelet. A földmívelési minisztérium a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: Mint több törvényhatóságnak felterjesztéséből meggyőződtem, az 1876. évi 18069. sz. itteni rendeletnek mult év decz. hó 28-án 28279. sz. a. kelt rendeletében idézett azon passzusát, hogy a tulajdonosnak, ha marháját más helyre szállítja, saját nevére szóló marhalevéltre van szüksége, némi törvényhatóság a vásárról hazatérő marhára is vonatkoztatja. Miután a vásárról hazatérő szarvasmarhára való tulajdonjog igazolására a szabályszerű hárítat teljesen elegendő, az ezen felfogással ellenkező téves

magyarazatok megszüntetése végett szükségessé láttam a törvényhatóságokat arról értesíteni, hogy a más helyre szállított marhára vonatkozó és már 1875. évi 18069. sz. itteni rendelettel életbe léptetett intézkedést 58279. sz. rendelettel sem kívántam a vásárról hazatérő marhára alkalmaztatni.

Körrendelet. A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter valamennyi törvényhatósághoz következő körrendeletét intézte: A kereskedelem és forgalom érdekében mult évi december hó 19-én 51.277. sz. a. kelt és az egy kocsi rakható állatok számának meghatározását tárgyzó rendeletemet ezenel hatályon kívül helyezem; de állategészség-rendőri szempontból a szarvasmarha tekintetében ezennel elrendelem, hogy azon állatszallító kocsikba, melyek rakterülete 128 □ metertől 16 □ meterig terjed, aránylagosan 7, egészen 9 dbig hizott, vagy 8—10 dbig sovány szarvasmarha helyeztessék el; a szab. déli vasut vonalain használatban levő 203 □ meternyi rakterülettel bírókba pedig

legfeljebb 16 hizott vagy 20 sovány rakandó be. Ezen rendelet pontos fogantatására a vasuti szemlélő bizottságnak kötelességévé tétetik, melyek egyuttal feljogosítottak és kötelezettek a kocsik tulajdonosának megakadályozása czéljából, tekintettel a berakandó állatok testalkatára, a szállítási viszonyokra és az időjárásra, ezen maximális számokat esetleg leszállítani. A közlekedési vállalatok pedig gondoskodni tartoznak arról, hogy az állatszallításra használt kocsik rakterülete az egyes kocsikon pontosan és láthatólag megjelölve legyen és jelen rendeletem minden rakodó állomáson alkalmas helyen kifüggesztessék. Erről a törvényhatóságot tudomásvétel és a vasuti szemlélő bizottságok megfelelő utasítása végett oly hozzáadással értesitem, hogy a fenti határozatok ellen vétők az 1874. XX. törvényozikk 58. és következő §-ai értelmében lesznek már büntetendők.

38-ik közlemény

a br. Szentkereszt Stephánia kezdoményezése folytán felállított Kézdi-Vásárhely városi és vidéki Rudolfskórház részére tett szives adakozásokról.

Tóth Istvánné egy korsó spiritus. Kovács Károlyné egy véka zöldség. Novák Sándorné egy liter vaj. Bárány Gábor 1 hektoliter buza. Gr. Kálnoky Imre 1 kiló buza.

Kurtepataki János Károlyné és Szentiványi Gergelyné urasszonyok gyűjtőien:

Szentiványi Gergelyné 20 kr. Jancsó Károlyné bíróné 20 kr. Baka Antal 10 kr. Benkő Ferencz 5 kr. Dimén Mihály 5 kr. Özv. Szabó Aronné 5 kr. Baka Ferencz 5 kr. Benkő Pál 5 kr. Réty János 3 kr. Rancz János 3 kr. Réty György 4 kr. Gergely Ignác 4 kr. Bartos István 2 kr. Pál Lajos 5 kr. Jakab Ferencz 5 kr. Kristóf István 4 kr. Jancsó Andrásné 3 kr. Lengyel Lajos 10 kr. Lengyel Ignác 5 kr. Szabó Elek 10 kr. Pál Ferencz 10 kr. Tuson András 10 kr. Benkő Domokos 5 kr. Réty József 10 kr. Benkő Ferencz 5 kr. Kovács Antal tanító 10 kr. Jan-

csó Aronné 7 kr. Fekete Lajos 7 kr. Ifj. Réty József 4 kr. Török Gáborné 4 kr. Összesen 2 frt 5 kr.

Fogadják a buzgó gyűjtők és a jótékony adakozók a kórház nevében leghálásabb köszönetünket.

K. Vásárhelyt, 1885. jan. 27.

Szűcs József m. p. polgármester, a kórház igazgatója. Kovács István m. p. akórházi igazgató-bizottság jegyzője.

Szerkesztői izenetek.

B. L. urnak Csik-Szentmártonban. N. I. elleni cikkét átdolgozva adni fogjuk.

Felelős szerkesztők: Ifj. Dobay János. Sprendz György. Kiadó tulajdonos: Szabó Albert.

Az első, valódi nyárfeloldó Hoff János-féle maláta-mellczukorkák kék papirba vannak csomagolva.

Hoff János-féle maláta-kivonat
egészségi sör.
Egy üveg ára 60 kr.

2—2

Hoff János-féle koncentrált
maláta-kivonat.
1 üveg ára 1 frt 12 kr.
Kis üveggel 70 kr.

Orvosi tekintélyek, mint Dr. Bamberger, Shrotter, Schnitzler, Rokitsky, Basch, Fin-ger s több más tanárok Bécsben, továbbá Dr. Frerichs, Langenbeck, Liebreich tanár urak Berlinben és mások is sok betegségben a legjobb sikerrel rendelik ezeket.

A valódi Hoff János-féle mellczukorkák ára kék papirban csomagolva: 60, 30, 15 és 10 kr.

Hoff János-féle maláta egészségi csokoládé ára:
1/2 kilo: 1 frt 40 kr., II. 1 frt 60 kr.
1/4 kilo: 1 frt 30 kr., II. 90 kr.

Magas elismerések

egy gyógyszerrel, mely utolérhetlen gyógyhatásért minden osztály dicséretét megnyerte.

Hoff János urnak.

a maláta-készítmények feltalálója és készítőjének, számos európai uralkodó udvari szállítójának Bécsben (Graben, Bräunerstrasse, 8.)

Friedland vára (Lengyelország), 1882. nov. 21. Ő nagyméltósága Clam-Gallas grófnő részére Friedland várába (Lengyelországban) kérek 50 üveggel az ön kitűnő Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi söréből. — Friedland vára. Weber.

Kérem a Hoff János-féle jeles maláta-kivonat egészségi sörből 21 üveggel postai utánvétel mellett azonnal küldeni. — Gmunden, 1883. december 23. Com t. Prokesch-Osten.

Gróf Auersperg Ervin czimére, Tarnauhart várába (u. p. Gurkfeld), kérek a kitűnő Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sörből 60 üveggel rögtön küldeni. Gróf Auersperg Ervin.

Gróf Tige Erneszt cs. kir. alezredes stb. czimére kérek postai utánvét mellett 10 üveg Hoff János-féle maláta egészségi sört. — Gmünd, Alsó-Ausztria. Gróf Tige Erneszt cs. kir. alezredes.

(Távirat). Nyitra szambokrét. Kérek küldeni a jeles Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sörből és maláta-czukorkákból. Brogyn. Oldenburg hercegnő.

Hajdu-Szoboszló, 1884. márcz. 21. Kérek az ön Hoff János-féle maláta-gyógyszeréből (maláta-kivonat egészségi sör és maláta-czukorkák). Starzenska Zsófia grófnő.

A közlő szempontjából kinyilvánítom, hogy heves katarusomból és köhögésből, mely ellen már sokféle gyógyszert eredménytelenül használtam, a Hoff János-féle maláta-készítmények által gyógyultam. Tehát minden szenvedőnek a legjobban ajánlhatom. — Budapest, 1878. ápril 6. Csikás János m. kir. honv. százados.

Tisztelettel kérek posta után minél hamarabb az ön híres Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi söréből 13 üveggel és 3 csomag mell-czukorkát. — Agyagos, 1884. márcz. 24. Teljes tisztelettel Kaman János.

Az ön maláta-kivonat egészségi sörének a legjobb eredménye volt; kérek tehát újból 13 üveggel és a maláta-czukorkákból 3 csomaggal postai utánvét mellett. — Agyagos, 1884. ápril 17. Kaman János.

Dorog-Anna-völgy-bánya, 1882. aug. 16. Kérek 10 üveggel az ön kitűnő Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi söréből, a mely hamar csak lehet, postai utánvét mellett. Tisztelettel Tschadcs Pál, bányajáró az annavölgyi bányában.

Uralkodók nyilatkozatai.

I. Ferencz József császár és király ő felségétől: „Örvendek, hogy egy oly férfit, mint ön, kitüntethetlek.” — I. Vilmos ő cs. felségétől: „A gyomorkeményítő erő és a szép ízlet.” — Ő felségétől a czártól: „100 üveggel küldjön az ön jeles maláta-kivonatából Csarskoje Celoba (Suvaloff).” — A szász király ő felségétől: „A királyné anyjának igen jól tett.” — Ő felségétől, Poroszország királyától: „A Hoff-féle maláta-kivonat jótékony a gyomorra nézve.” — Ő felségétől, Dánország királyától: „Örömmel ismertem el az ön maláta-kivonatának gyógyító hatását saját személyemnél és családunk több tagjánál.” — Ő felségétől, a román királytól: „Az ön kitűnő maláta-gyógymányainak jó hivatása.” — Ő felségétől, Hohenzollern fejedelmétől: „Egyre se talál egy a felirat: „Bene merenti”, mint az ön érdemei-leire.” — Ő felségétől, Oettingen-Wallerstein fejedelmétől: „Emberi kötelesség, az elismert gyógyhatást kinyilvánítani.” — Ő felségétől, Wales hercegnőjétől: „Kérek haladéktól küldeni.” — A hesseni tartomány-gróf ő felségétől: „Az elismert gyógyító hatás, az általános tetszés...” sat.

Alapított 1847-ben Bécsben, és Budapesten 1861-ben.
60 magas kitüntetés.

Bár előítélet és gyanúsítások hátráltatják — de a valóban jó végre mégis utat tör. Hogy ez tény, bizonyítja a mindinkább növekedő kereslet a valódi horgony Pain-Expeller után. — E rég bevált háziaszer a legtöbb családnál mint hatékony bedörzsölési szer csúsz, köszvény, tahszak-gatás stb. ellen folyton kéznél tartatik és mindenki által, a ki már használta, hálából másoknak is ajánlatik. A ki ennek malóságáról önnagán tett használat után meg akar győződni, az csakis „Richter-féle horgony Pain-Expeller” kérjen és hamisítványt meg ne vegyen. 40 és 70 krosárban a legtöbb gyógyszerárban készletben van. Richter F. Ad. és társa Bécs. — Főraktár Prágában az arany orszá-lán” gyógyszerárban, Niklasplatz 7. A Richter-féle különlegességek Budapesten is, Török József gyógyszerárában, (királyutca 12. sz. a.) raktáron tartatnak. (3—5)

A kézdívásárhelyi piactér egyik legjobb forgalmu helyén egy tűzmentes üzleti helyiség több évre szolid feltételek mellett bérbe adandó. Tudakozódhatni idb Booskor és Szűcs czégnél Kézdi-Vásárhelyen.

Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

SÉTA-, MENYASSZONYI- és BÁLI-RUHÁK
(TOILETTEK)

a legujabb divat szerint,

gyorsan és mérsékelt áron készülnek

48—50

Kovácsnai és Keresztesy

NŐI DIVAT-TERMÜKBEN. — BRASSÓ (főtér).

Ugyanott nagy készletben lévő kész esőköpenyek, kabátok és télfelsők, ré-szint megrendelhetők, mivel köpeny- és kabát-posztók (sima és ottomán), Peluchuk, Chenillia, Toll- és Skongs-diszek nagy készletben vannak; ugy-szintén Selyem, Satin-merveileusok és failek, Selyem és Pamut, Bársony sima és brocat ruhakelmék, Beige (Changeant) francia Chachemirok, női posztók és flanellek fekete és minden színben, továbbá karmantyuk (muff), posztó-kalapok és minden diszitő és pipere-czikk

kivételes olcsó áron kaphatók.

Minták kivanatra bérmentve küldetnek.